

VYSOKÁ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ JIHLAVA

Katedra ekonomických studií

Optimalizace daňové povinnosti fyzické osoby

Bakalářská práce

Autor: Eva Čadková

Vedoucí práce: Ing. Ivana Důrasová

Jihlava 2011

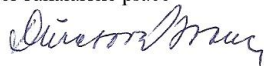
Vysoká škola polytechnická Jihlava

Tolstého 16, 586 01 Jihlava

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce:	Eva Čadková
Studijní program:	Ekonomika a management
Obor:	Finance a řízení
Název práce:	Optimalizace daňové povinnosti fyzické osoby
Cíl práce:	Posouzení nejvýhodnější varianty uplatnění příjmů a výdajů fyzické osoby na základě daňové evidence. Vliv odpisů, finančního pronájmu, mezd, sociálního a zdravotního pojištění zaměstnanců a ostatních daňových výdajů na základ daně z příjmů. Srovnání výdajů na dosažení, zajištění a udržení příjmů s výdaji paušálními.

Ing. Ivana Důrasová
vedoucí bakalářské práce

Ing. Roman Fiala
zástupce vedoucího katedry
Katedra ekonomických studií

Anotace

Cílem bakalářské práce „Optimalizace daňové povinnosti fyzické osoby“ je posouzení nejvýhodnější varianty uplatnění příjmů a výdajů fyzické osoby, která vede daňovou evidenci. V teoretické části jsou popsány vlastnosti daní, jaký vliv mají na ekonomiku státu, dále je popsána daňová soustava v České republice, obecně je charakterizována daň z příjmů fyzické osoby a teoreticky jsou vyličené varianty optimalizace. Praktická část je zaměřena na fyzickou osobu a její roční zúčtování daně. Jsou zde vypsány jednotlivé hospodářské operace, výpočty daně z příjmů s různými možnostmi optimalizace. Závěr práce shrnuje výsledky výpočtů a doporučuje možnosti optimalizace.

Klíčová slova

Daňová povinnost, daň z příjmů, daň z přidané hodnoty, podnikatel, optimalizace.

Annotation

The thesis Optimization tax individuals' assessment of the advantageous variants of the application of income and expenditure of individuals who keep tax records. The theoretical part describes the properties of taxes, what impact they have on the country's economy, further described the tax system in the Czech Republic is generally characterized by a tax on personal income and the theory has been set optimization options. The practical part focuses on the individual and its annual tax calculation. There are listed the various economic transactions, income tax calculations with different optimization options. The conclusion summarizes the results of calculations and recommended optimization options.

Key words

Tax liability, income tax, value added tax, business optimization

Na tomto místě bych chtěla poděkovat vedoucí bakalářské práce Ing. Ivaně Důrasové za odborné rady a vedení, které vedly k vypracování této práce. Dále bych ráda poděkovala rodině za trpělivost při vypracování bakalářské práce.

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracoval/a jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušil/a autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, v platném znění, dále též „AZ“).

Souhlasím s umístěním bakalářské práce v knihovně VŠPJ a s jejím užitím k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě VŠPJ .

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje **AZ**, zejména § 60 (školní dílo).

Beru na vědomí, že VŠPJ má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé bakalářské práce a prohlašuji, že **s o u h l a s í m** s případným užitím mé bakalářské práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědom/a toho, že užít své bakalářské práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠPJ, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených vysokou školou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše), z výdělku dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence.

V Jihlavě dne 16. května 2011

.....
Podpis

Obsah

Úvod.....	7
1 Vlastnosti a funkce daní.....	8
2 Ekonomické vlivy daní	10
3 Daňová soustava	13
4 Správa daní	16
5 Daň z příjmů fyzických osob	18
6 Živnostenské podnikání fyzické osoby	22
7 Výběr variant optimalizace	24
7.1 Dlouhodobý majetek.....	24
7.2 Odepisování obchodního majetku	25
7.3 Paušální výdaje	26
7.4 Finanční leasing	27
7.5 Schéma výpočtu daně z příjmů.....	28
7.6 Výpočet daně z příjmů spoluprací fyzických osob	30
8 Firma „Ondřej Veselý, Tyršova 31, 586 01 Jihlava“.....	31
9 Výpočet daňové povinnosti	42
10 Varianty optimalizace	45
10.1 Uplatnění paušálních výdajů.....	45
10.2 Osobní automobil zaplacený v hotovosti.....	45
10.3 Automobil v osobním vlastnictví.....	46
10.4 Zaměstnanci a jejich vliv na daňovou povinnost.....	46
10.5 Vliv odpisů na daňovou povinnost	48
11 Doporučená optimalizace	51
Shrnutí.....	53
Vlastní doporučení	54
Závěr	55
Seznam použité literatury	56
Legislativa.....	56
Webové stránky	57

Seznam zkratek	57
Seznam obrázků	57
Seznam tabulek	57
Seznam grafů	58
Seznam příloh	58

Úvod

Název bakalářské práce nám již napovídá, co bude jejím obsahem. Celá práce je zaměřená na optimalizaci daňové povinnosti u fyzické osoby.

Daňová povinnost se týká každého z nás, ať už daň odvádíme z našich mezd nebo jako osoba samostatně výdělečně činná. Tuto povinnost určují zákony České republiky. Je přesně definováno, kdo musí daň platit, odvádět a samozřejmě její přesný výpočet. Existuje několik možností, jak snížit daň, a některými z nich se budu zabývat. Nejprve vypočítám daň z příjmů za konkrétního podnikatele a jeho manželku, poté vyberu vhodnou variantu pro snížení daňové povinnosti a znova přepočítám daň z příjmů. Zaměřím se i na výpočet daně pomocí spolupracující osoby. Pokusím se zvolit pro vybraného podnikatele výpočet daně z příjmu a doporučit mu jakou cestou se mohl vydat.

Cílem práce je posouzení nejvýhodnější varianty uplatnění příjmů a výdajů fyzické osoby na základě daňové evidence. Vliv odpisů, finančního pronájmu, mezd, sociálního a zdravotního pojištění zaměstnanců a ostatních daňových výdajů na základ daně z příjmů. Srovnání výdajů na dosažení, zajištění a udržení příjmů s výdaji paušálními.

Teoretická část je rozdělena do sedmi kapitol. První kapitola se soustředí na vlastnosti daní, druhá na mikro a makroekonomické vlivy daní. Daňová soustava v ČR je rozdělena a popsána ve třetí kapitole. Správa daní je okrajově vysvětlena v další kapitole. Pátá kapitola už podrobněji charakterizuje daň z příjmů fyzických osob, kdo je poplatníkem daně, jaké příjmy lze zahrnout do příjmů a které příjmy jsou osvobozeny. Šestá a sedmá kapitola už se vztahuje na živnostenské podnikání a varianty optimalizace daňové povinnosti.

V praktické části již budou konkrétní výpočty daně z příjmu. Bude zde uveden přehled o příjmech a výdajích, některé z variant optimalizace a závěrem bude uvedeno, která varianta je pro určeného podnikatele výhodná.

1 Vlastnosti a funkce daní

Pokud začneme hovořit o daních, jistě mi dáte za pravdu, že již školák na prvním stupni základní školy někdy o daních slyšel. Daně v trochu jiné podobě zasahují do minulosti každého státu. Mají tedy podobně dlouhou historii. Podle Širokého (2008) je úloha daní v ekonomice v nejobecnějším pohledu zřejmá: mají zajistit příjmy do veřejných rozpočtů.

1.1 Vlastnosti daní

Daň může mít mnoho forem a tak je potřeba ji vymezit podle vlastností, jenž musí mít. Zcela jasně ji lze definovat jako povinnou, zákonem uloženou platbu, která plyne do veřejného rozpočtu, je nenávratná, neekvivalentní a zpravidla neúčelová. Za určité události se mohou daně platit jednorázově. Týká se to například daně darovací. Daně důchodové se platí pravidelně.

Platba daně musí být povinná pro každého, protože stát je využívá do veřejně poskytovaných statků. Není možné, aby všichni měli užitek z nějakého veřejně poskytovaného statku bez placení daní. Část občanů by mohla těchto výhod zneužívat.

„Nenávratnost odlišuje daň především od půjčky, kdy se majetek po určité době vrací zpět. Současně platí, že zaplacením daně nevzniká subjektu žádný konkrétní nárok.“

(Vančurová, Láchová, 2010, str. 10) Typickou vlastností daně je její neekvivalentnost. Velikost podílu na společných příjmech nemá žádný vliv na velikost podílu na výdajích veřejných rozpočtů. Znamená to tedy, že není rozhodující, kolik zaplatíme na dani, protože například při využití obrany území budeme všichni chráněni ve stejné míře. Opět Vančurová, Láchová (2010) uvádí, že daň je zpravidla neúčelová, protože nikdo, když daň platí, neví, co bude z tohoto prostředku financováno. Státní rozpočet jako nejdůležitější z veřejných rozpočtů je možno si představit jako měšec, do kterého se přičítají daně a ze kterého se hradí veřejné výdaje, aniž by bylo známo, z jaké daně nebo od jakého subjektu je určitý výdaj placen.

1.2 Funkce daní

Každý statek, služba, příjem či výdej plní určitou funkci, tudíž i daně mají nějakou funkci. Daně jsou nástrojem hospodářské politiky státu a měly by napomáhat veřejným financím plnit celou řadu funkcí. Seznámíme se s několika hlavními funkcemi.

FISKÁLNÍ FUNKCE

Podle Vančurové, Láchové (2010) můžeme funkci nazvat primární funkcí, naplňuje veřejný rozpočet. Od daní požadujeme mnohem více, ale jejich fiskální funkce musí být dodržena. Výjimku tvoří ekologická daň, která je uložena na produkt ohrožující životní prostředí. Jejím cílem je zlikvidovat sebe samu, snaží se vlastně vymýtit výrobu a spotřebu daného produktu.

ALOKAČNÍ FUNKCE

Tuto funkci můžeme označit za nejstarší a tradiční funkci státu. Funkce řeší problematiku investování státních výdajů a nejlepšího roztrídění mezi veřejnou a soukromou spotřebou. „*Vláda sice potřebuje k naplnění svých cílů disponovat určitými prostředky a zasahovat do ekonomiky, ale příliš rozsáhlý veřejný sektor by vedl k alokovaní i těch prostředků, které je možno efektivněji a méně nákladněji umísťovat prostřednictvím trhu.*“ (Široký a kol., 2008, str.12)

(RE)DISTRIBUČNÍ FUNKCE

Vančurová, Láchová (2010) uvádějí, že daně jsou vhodným nástrojem pro snížení rozdílů v důchodech jednotlivých subjektů tím, že se ve větší míře vybírají od bohatších, což umožňuje státu pomocí transferů zvyšovat příjmy chudším. Rozdělení důchodů ve společnosti pomocí tržních mechanismů může být pro společnost neakceptovatelné, z tohoto vychází redistribuční funkce.

STIMULAČNÍ FUNKCE

Daňové subjekty vnímají daně většinou jako ztrátu, proto jsou ochotni udělat mnohé úkony, aby daňovou povinností omezily. „*Proto stát subjektům poskytuje různé formy daňových úspor. Příkladem úspory je to, že stát snižuje podnikatelské riziko tím, že subjektům umožňuje o ztrátu z podnikání v následujících letech snížit základ daně z příjmu.*“ (Vančurová, Láchová, 2010, str. 12) Druhá stránka funkce je její negativní stimulace. Tou může být vysoké zdanění alkoholických nápojů a cigaret, protože stát chce snížit jejich spotřebu.

STABILIZAČNÍ FUNKCE

Funkce je závislá na jednotlivé ekonomické politice země. Vede ke zmírnění výkyvů ekonomického cyklu, aby se mohla zvýšit zaměstnanost a cena byla stabilní. Vančurová, Láchová (2010) uvádí, že v období ekonomického rozvoje rostou důchody i spotřeba, daně odčerpávají větší díl do veřejného rozpočtu, a tím pomáhají předejít přehřátí ekonomiky. V období ekonomického útlumu daně naopak pomáhají ekonomiku nastartovat.

2 Ekonomické vlivy daní

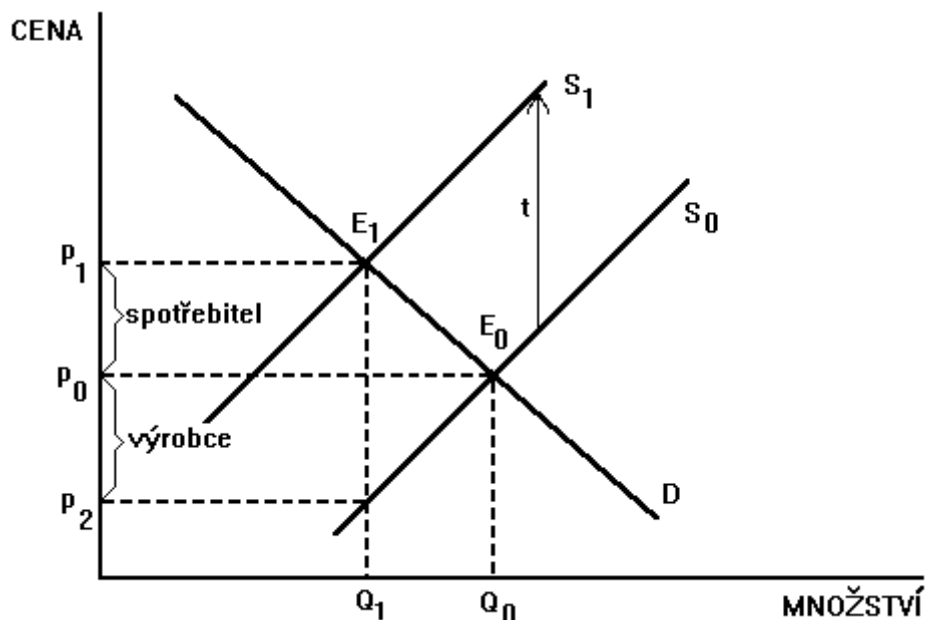
2.1 Mikroekonomická daňová teorie

2.1.1 Uložení daně na konkurenčním trhu

Kubátová (2009) konstatuje, že tato teorie se vyjadřuje křivkami poptávky a nabídky, jenž se na konkurenčním trhu protínají v bodě rovnováhy. Je to bod, kde jsou si množství prodávaného a nakupovaného zboží rovny. Daň, která je nařízena výrobcí, posunuje křivku nabídky. Při tomto posunutí vzniká jiný bod rovnováhy. Mezi křivkami nabídky se objeví rozdíl, pomocí kterého vypočítáme změnu množství zboží nebo služby, které se nabízí na trhu a změnu ceny, za kterou je prodáváno.

Samozřejmě může být daň uložena i kupujícímu. Zde se neposouvá křivka nabídky, ale křivka poptávky. Dosažené poznatky však dokazují, že množství a ceny nejsou závislé na tom, kdo daň zaplatí.

Uvedenou teorii zobrazí graf, který bude vysvětlivkami popsán a blíže nám umožní pochopit, jak se daň přesouvá z poplatníka na jiný subjekt a jaký vliv má na prodávané množství a cenu zboží.

Obrázek č. 1: Uložení daně na dokonalém konkurenčním trhu

Zdroj: KUBÁTOVÁ, 2009, str. 23

Původní křivka nabídky S_0 byla daní posunuta nahoru na S_1 . Výrobci si jsou vědomi toho, že za každý kus zboží budou muset odevzdat daň t . Aby to pro ně bylo výhodné, jako bez přičtení daně, musí dané množství zboží zvýšit o částku t . Poté bude skutečná cena po odevzdání daně rovna původní částce.

Posunutá křivka nabídky mění samozřejmě i bod rovnováhy a posouvá ho z E_0 do E_1 . Nový bod rovnováhy nastoluje i jiné vyráběné množství Q_1 a jinou cenu na trhu P_1 . Z této ceny odevzdá výrobce částku t daňovému úřadu a zbude mu tzv. cena výrobce P_2 . Daň, jak vidíme, vložila klín mezi cenu výrobní a spotřební. (Kubátová, 2009)

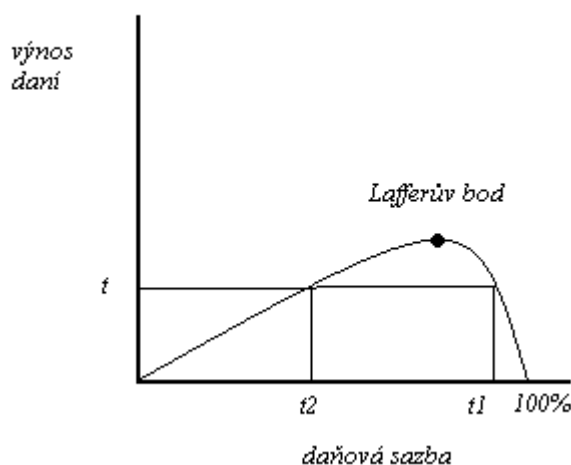
2.2 Makroekonomická daňová teorie

2.2.1 Lafferova křivka

Teorie strany nabídky představuje novou daňovou teorii. V oblasti zdanění je makroekonomicky vyjádřena Lafferovou křivkou (podle Artura Laffera Betze)¹.

Lafferova křivka demonstruje závislost daňového výnosu na daňové sazbě. Při nízkých daňových sazbách roste daňový výnos státu s růstem sazby, ale od určitého bodu (Lafferův bod) se rostoucí funkce mění v klesající. Jsou-li daňové sazby příliš vysoké, jsou jedinci odrazováni od práce a úspor, dávají přednost volnému času a spotřebě a též snaze po zdokonalení daňových úniků. (Kubátová, 2009)

Snížení příjmů a daňový výnos pro stát je výsledkem. Na grafu můžeme vidět, že stát dosáhne stejného daňového výtěžku, jak při zvýšené daňové kvótě² (t_1), tak při snížené kvótě (t_2).

Obrázek č. 2: Lafferova křivka

Zdroj: Kubátová (2009)

¹ Arthur Laffer Betz (14. 8. 1940) je americký ekonom, autor mnoha knih a novinářských článků.

² Daňová kvóta je podíl vybraných daní na hrubém domácím produktu.

3 Daňová soustava

Pro každý stát existuje vlastní daňová soustava. Jejím hlavním úkolem je zajistit dostačující množství finančních prostředků pro stát. Je to podstatná složka státního rozpočtu. Její uspořádání je závislé na mnoha činitelích, patří sem velikost státu, jeho teritoriální členění a postup výběru daní.

„Daňový systém je souhrn všech daní, které se na daném území, zpravidla státním, vybírají.“ (Vančurová, Láchová, 2010, str. 43)

V této části rozdělíme daně podle vazby na vlastní příjem daňového subjektu:

- nepřímé daně,
- přímé daně.

3.1 Nepřímé daně

Nepřímé daně můžeme nazývat též jako daně ze spotřeby. Byly hojně používány už ve středověku a dnes jsou také velmi důležité pro celkový daňový zisk. Nepřímé daně se rozdělují na *selektivní*, tyto daně se zaměřují jen na konkrétní druhy zboží, a *univerzální*, týkají se veškerého zboží.

V našem státě jsou nepřímými daněmi:

- spotřební daně,
- daň z přidané hodnoty,
- clo,
- daně z energií.

V následujících odstavcích vysvětlím pouze několika větami jednotlivé daně, protože hlavní náplní práce je daň přímá.

SPOTŘEBNÍ DANĚ

Podle Vančurové, Láchové (2010) to jsou selektivní daně, kterým podléhá pět komodit zboží. Jedná se o daň z minerálních olejů, daň z lihu, daň z vína, daň z piva a o daň z tabákových výrobků.

Předmětem daní je výroba a dovoz konkrétních komodit z výše uvedených skupin. Sazby jsou diferencované a pevné.

DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY

Je to všeobecná daň ze spotřeby moderního typu. Podléhá jí dodání zboží, poskytování služeb, převod nemovitostí, dále dovoz zboží z třetích zemí. Sazba daně z přidané hodnoty je lineární a diferencovaná se dvěma úrovněmi. (Vančurová, Láchová, 2010)

Základní sazba je 10 % a 20 %.

CLO

Podle Vančurové, Láchové (2010) je clo zvláštním neúvěrovým rozpočtovým příjmem. Jde o povinnou platbu spojenou s přechodem zboží přes hranice státu.

DANĚ Z ENERGIÍ

Své místo v české daňové soustavě našly v roce 2008. Kromě daní z energií je můžeme pojmenovat jako ekologické, environmentální nebo zelené. Dělí se na tři části:

- daň ze zemního plynu,
- daň z pevných paliv,
- daň z elektřiny.

„Jde o daně nového typu s výrazně ekologickým aspektem, jejich význam se bude v následujících letech v České republice zvyšovat, když ne z jiného důvodu, tak alespoň proto, že nás k tomu donutí legislativa Evropské unie.“ (Vančurová, Láchová, 2010, str.53)

3.2 Přímé daně

Přímé daně tvoří zásadní část rozpočtovaných důchodů ve velké většině států. Tyto daně jsou viditelnější než daně nepřímé a poplatníci je více postřehnou. Vančurová, Láchová (2010) uvádí, že mohou lépe vyhovět daňové spravedlnosti, právě pro svoji adresnost a tím i schopnost co nejlépe se přizpůsobit platební schopnosti jednotlivých subjektů.

Dělí se na daně z příjmu a z majetku. Já se budu zabývat důkladněji pouze daní z příjmů fyzické osoby, avšak až v další části této práce. Daň z příjmů právnické osoby a majetkové daně popíši spíše okrajově.

MAJETKOVÉ DANĚ

Majetkové daně můžeme chápat jako doplňující daňové příjmy. Dělí se na všeobecné a výběrové, avšak všeobecné se v současnosti využívají jen ojediněle. V Evropské unii se setkáme s daní z nemovitosti ve všech členských zemích.

Daň z nemovitostí je příjmem obcí, její výše je závislá na fyzické velikosti majetku. Zahrnuje daň z pozemků a ze staveb. Dalšími daněmi jsou *daň dědická a darovací*. Vančurová, Láchová (2010) uvádí, že to jsou jednorázové daně, které se vyměřují při bezúplatném převodu majetku. Základem obou daní je hodnota převáděného majetku. Sazba daní je progresivní. Blízcí příbuzní jsou od roku 2008 od obou daní osvobozeni. Mezi majetkové daně ještě patří *daň z převodu nemovitostí*. Je to také jednorázová daň. Základem daně je zpravidla kupní cena nebo ocenění podle zákona o oceňování.

DAŇ Z PŘÍJMŮ PRÁVNICKÝCH OSOB

Daň z příjmů právnických osob je určena pro všechny právnické osoby. Předmětem daně jsou veškeré příjmy z činnosti z nakládání s majetkem, u nepodnikatelských subjektů potom zejména příjmy z činnosti uskutečňovaných za účelem dosahování zisku.

Níže uvedená tabulka nám dá přehled o tom, jak se v současné době daně zařazují:

Tabulka č. 1: Daně přímé a nepřímé - příklady

Daně přímé	Daně nepřímé	Daně, o kterých se nemluví jako o přímých nebo o nepřímých
<i>poplatník je platí na úkor svého důchodu a nepřenáší je na jiný subjekt</i>	<i>plátce daň sice odvádí, ale nesnižuje se mu tím jeho vlastní důchod, daň je přenesena na jiný subjekt</i>	<i>jedná se o daně, které jsou často označovány jako nedaňové platby</i>
daně důchodové	daně z obratu, daň z přidané hodnoty	příspěvky na sociální pojištění
daně majetkové	daně spotřební	příspěvky na zdravotní pojištění
(příspěvky na SP a ZP a příspěvky na zdravotní pojištění placené zaměstnanci a osobami samostatně výdělečně činnými)	cla (příspěvky na sociální pojištění a příspěvky na zdravotní pojištění placené zaměstnavateli)	místní poplatky v ČR
daň silniční		

Zdroj: KUBÁTOVÁ, 2009, str. 31

4 Správa daní

Povinnost platit daně je podstatnou součástí života občana daného státu. Tato povinnost je závislá na určitých pravidlech. „Z hlediska státu je nutno stanovit taková pravidla, která efektivně umožní daně vybrat, a to případně i s donucením.“ (Vančurová, Láchová, 2010, str. 61) Dlouhou dobu se vedly diskuze o problémech v pravidlech o správě daní a některé stylizace byly špatně chápány, z tohoto důvodu od roku 2011 bude platit nový daňový řád, který nahradí zákon o správě daní a poplatků. Nadcházející text však bude věnovaný ještě pravidlům týkajících se roku 2010.

Ve správě daní jsou důležité dvě osoby, správce daně a daňový subjekt.

„Nejdůležitějšími správci daně jsou územní finanční orgány, které spravují převážnou většinu daní. Daně spravují ale i jiné správní orgány. Pro ilustraci lze uvést: celní orgány – spravují spotřební daně, daně z energií, cla a také územní orgány – spravují místní a část správních poplatků“ (Vančurová, Láchová, 2010, str. 62)

Daňový subjekt je potom fyzická nebo právnická osoba, která je povinna platit daň ze svých příjmů. Subjekty se rozdělují na plátce daní a poplatníky. Poplatník nese daňové břemeno a odvádí daň sám. Jeho příjem je podroben daní. Vančurová, Láchová (2010) uvádí, že plátce daně odvádí daň vybranou od jiných subjektů prostřednictvím ceny své produkce.

Správa daní urovnává pravidla jednání konkrétních subjektů v průběhu řízení o daních, definuje práva a povinnosti. V určité míře můžeme mluvit i o daňové administrativě.

4.1 Pravidla správy daní

Jako první pravidlo je uvedený *zákonný postup*, správci daní musí používat jen prostředky povolené právem. Charakter informací je velice důvěrný, proto je daňové řízení *neveřejné*. Všichni účastníci řízení jsou vázáni *mlčenlivostí*, vyjma samotného daňového subjektu, pro kterého je mlčenlivost uzákoněna. Další zásadou je dodržování *přiměřenosti kroků a úkonů správce daně*. Hlavním úkolem tohoto pravidla je, že správce daně bude dělat jen takové činy, které povedou k dosažení cíle řízení a daňový subjekt utrpí nejmenší škodu. Správce daně rozhoduje, jaké prostředky bude považovat jako důkazní. Navrhnout je může i daňový subjekt, ale hlavní slovo má správce daně. Důkazní prostředky pak hodnotí jednotlivě a ve vzájemných souvislostech, tuto zásadu shrneme do *volného hodnocení důkazů*. Daňový subjekt má právo *nahlížet do určité části svého daňového spisu*. Správce daně bez ohledu na právní formu podání musí vycházet ze *skutečného stavu věci*. Vymezen je vztah mezi správcem daně a daňovým subjektem. Osoba, která odvádí daň, je povinna spolupracovat se správcem daně. A správce daně musí postupovat v součinnosti s daňovým subjektem. Ještě bych zmínila, že před správcem platí rovnost všech daňových subjektů. (Vančurová, Láchová, 2010)

5 Daň z příjmů fyzických osob

Osobní důchodová daň je jistě nejznámější daní daňového systému, jednak tím, že ji poplatník spatří na své výplatní pásce a také ji může zkontrolovat v daňovém přiznání. Tato daň nepatří moc mezi oblíbené daně. Daň z příjmů je nutnou součástí moderního systému daní. Její konstrukce a výpočet jsou docela složité.

5.1 Poplatníci daně z příjmu

Daň se vypočítává ze zdaňovacího období, kterým je vždy kalendářní rok. Poplatníky jsou všechny fyzické osoby. Rozdělují se do dvou skupin, první je daňový rezident a druhou je nerezident. Rezidenta můžeme nazvat tuzemcem, protože má trvalé bydliště³ na území České republiky. Rezidentem je i osoba, která nemá v České republice trvalé bydliště, ale zdržuje se na tomto území alespoň 183 dní v průběhu kalendářního roku. Osoba podléhá dani z příjmů svými celosvětovými příjmy, počítají se tam příjmy v České republice i v zahraničí. „*Daňový rezident má neomezenou daňovou povinnost.*“ (Vančurová, Láchová, 2010, str. 138)

Druhou skupinou je daňový nerezident., tedy cizinec. Daň z příjmů se u něj počítá pouze z příjmů v České republice, z toho vyplývá, že daňová povinnost je omezená. (Vančurová, Láchová, 2010)

5.2 Předmět daně z příjmů fyzických osob podle § 3

Předmětem daně z příjmů jsou:

- a) příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky § 6,
- b) příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti § 7,
- c) příjmy z kapitálového majetku § 8,
- d) příjmy z pronájmu § 9,
- e) ostatní příjmy § 10. (Zákon č.586/1992 Sb., o daních z příjmů)

Dle Vančurové, Láchové (2010) dani z příjmů podléhají veškeré příjmy fyzických osob s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně. Příjmy mohou být peněžní, ale i nepeněžní.

³ Trvalým bydlištěm se rozumí místo, kde se chystá poplatník trvale zdržovat.

Předmětem daně z příjmů nejsou:

- a) příjmy získané nabytím akcií nebo podílových listů podle zvláštního právního předpisu, zděděním, vydáním nebo darováním nemovitosti, movité věci nebo majetkového práva,
- b) úvěry a půjčky s výjimkou příjmu, který věřitel nabyl z vrácené půjčky a příjmu plynoucího poplatníkovi, který vede daňovou evidenci, z eskontního úvěru ze směnky, kterou je hrazena pohledávka,
- c) příjmy z rozšíření nebo zúžení společného jmění manželů,
- d) příjem plynoucí z titulu spravedlivého zadostiučinění přiznaného Evropským soudem pro lidská práva ve výši, kterou je Česká republika povinna uhradit,
- e) příjem plynoucí poplatníkovi, který vypomáhá s domácími pracemi v zahraničí nebo v České republice, a to za stravu a ubytování, jde-li o příjem k uspokojování základních sociálních, kulturních a vzdělávacích potřeb (au-pair),
- f) příjmy získané převodem majetku mezi osobami blízkými v souvislosti s předčasným ukončením provozování zemědělské činnosti zemědělského podnikatele,
- g) příjem plynoucí z vypořádání mezi podílovými spoluvlastníky rozdělením majetku podle velikosti jejich podílů, příjmy z vypořádání společného jmění manželů,
- h) částka uhrazená zdravotní pojišťovnou, o kterou byl překročen limit regulačních poplatků a doplatků na léčiva nebo potraviny.

5.3 Příjmy osvobozené od daně z příjmů

Existuje řada příjmů, které jsou sice předmětem daně z příjmů, ale jsou od daně osvobozeny. Osvobození se dotýká více než 50 příjmů, které jsou podrobněji vypsány v § 4. „*Na rozdíl od příjmů, které nejsou předmětem daně, je u příjmů od daně osvobozených nutno kontrolovat podmínky, za nichž je možné toto osvobození uplatnit.*“ (Valouch, 2007, str. 17)

Objevují se zde různé druhy osvobozených příjmů. Mezi ně patří například sociální příjmy, náhrady škody, některé příjmy z prodeje majetku, některé výhry a příjmy související se státní politikou bydlení.

Podle autorů Vančurová, Láchová (2010) mají nejdůležitější pozici dávky z veřejných rozpočtů. Jejich osvobození minimalizuje míru přerozdělování prostřednictvím veřejných rozpočtů. Zahrneme sem například dávky státní sociální podpory, z nemocenského a veřejného zdravotního pojištění. Náhrady škody jsou zvláštním druhem příjmů, u kterých je sporné, zda vůbec zvyšují majetek poplatníka. Většinou nahrazují pouze ztráty na majetku nebo důchodu. Osvobození od daně se například nevztahuje na pojistná plnění z pojištění majetku, který byl v okamžiku škody vložen do obchodního majetku⁴ nebo používán k pronájmu.

„Rozsah osvobození je širší než u daně z příjmů právnických osob.“ (Vančurová, Láchová, 2010, str. 140)

Tabulka č. 2: Vymezení příjmů vstupujících do základu daně z příjmů FO

veškeré příjmy poplatníka	
- příjmy vyňaté ze zdanění (tj. příjmy, které nejsou předmětem daně)	
= příjmy podléhající daní	
- osvobozené příjmy	
= příjmy zahrnované do základu daně	= příjmy tvořící samostatné základy daně

Zdroj: VANČUROVÁ, LÁCHOVÁ, 2010, str. 140

5.4 Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky

Z pohledu daňového výnosu je to jeden z nejdůležitějších příjmů z dílčích základů daně. Příjmy ze závislé činnosti můžeme chápat jako veškeré příjmy ze zaměstnání. *„Poplatník, který je zaměstnán, má minimum daňových povinností. Za správné určení výše daně z příjmů, která se odvádí srážkami z mezd, totiž odpovídá zaměstnavatel.“* (Ambrož, 2006, str.11)

⁴ Obchodní majetek je majetek, který se podle zákona o daních z příjmů považuje za majetek používaný k podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti.

Valouch (2007) uvádí, že pouze nepřímou cestou může zaměstnanec ovlivnit výši odváděné daně, a to prostřednictvím dokladů, které vyžaduje zákon o dani z příjmů. Zaměstnanec si ihned při nástupu do zaměstnání podepíše *prohlášení poplatníka daně z příjmu ze závislé činnosti a funkčních požitků*. Tento doklad je velmi důležitý, protože díky jemu se naskytne možnost zdaňování příjmů ze závislé činnosti tzv. zálohovou daní a dále je možné uplatnit slevy na dani podle § 35ba zákon o dani z příjmů, tedy slevu na poplatníka.

Mezi tyto příjmy patří příjmy z pracovněprávního, členského a služebního vztahu, příjmy za práci členů družstev, společníků a jednatelů společností s ručením omezeným. Závislá činnost se řídí zákoníkem práce, č. 264/2006 Sb.

5.5 Příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti

Příjmy z podnikání můžeme označit jako druhý nejvýznamnější typ příjmů fyzické osoby. Příjmy z podnikání jsou příjmy z činností, jež provádí podnikatel pod vlastním jménem a na vlastní účet. Patří sem příjmy ze zemědělské výroby, příjmy ze živnosti, příjmy z jiného podnikání. Jinou samostatnou výdělečnou činností se rozumí činnost, která nemusí mít zvláštní oprávnění, vždy se však nejedná o podnikání. (Vančurová, Láchová, 2010)

5.6 Příjmy z kapitálového majetku

Do příjmů z kapitálového majetku podle § 8 zákona o daních z příjmů započítáváme:

- a) podíly na zisku (dividendy),
- b) podíly na zisku tichého společníka,
- c) úroky, výhry a jiné výnosy z vkladů na vkladních knížkách,
- d) dávky penzijního připojištění se státním příspěvkem po snížení,
- e) plnění ze soukromého životního pojištění, které není pojistným plněním,
- f) úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů a půjček, úroky z prodlení,
- g) výnosy z držby směnek. (Zákon č.586/1992 Sb., o daních z příjmů)

5.7 Příjmy z pronájmu

Zákon o dani z příjmů § 9 uvádí, které příjmy sem patří. Jako první to jsou příjmy z pronájmu nemovitostí nebo bytů a dále příjmy z pronájmu movitých věcí, kromě příležitostného pronájmu.

Základem daně jsou příjmy snížené o výdaje na dosažení, zajištění a udržování příjmů. Pokud poplatník prokazuje výdaje související s pronájmem majetku, nikdy mu v této spojitosti nevzniká obchodní majetek, i když majetek, který pronajímá, může odpisovat nebo jinak odečítat výdaje s ním spojené. (Vančurová, Láchová, 2010)

V tomto dílčím základu daně může poplatník uplatnit výdaje paušálem – 30 % z příjmů. Jestliže se k tomu rozhodne, musí uplatnění paušálu využít u všech příjmů z pronájmu.

5.8 Ostatní příjmy

Ostatními příjmy nazýváme všechny příjmy, které nejsou zahrnuty v § 6 až 9. Příjmy lze snížit o prokazatelné výdaje nutné na dosažení příjmů. Co se týče uplatnění paušálních výdajů, tak ty lze uplatnit pouze u příležitostných příjmů ze zemědělské výroby, příkladem může být třeba prodej nadbytků z vlastní zahrádky.

Mezi ostatní příjmy patří například příjmy z převodu vlastní nemovitosti, bytu nebo nebytového prostoru, příjmy z převodu účasti na společnosti s ručením omezeným, přijaté výživné, důchody a obdobné opakující se požitky s výjimkou osvobozených příjmů, ceny z veřejných soutěží a ze sportovních soutěží. (Zákon č. 586/1992 Sb., zákon o dani z příjmů)

6 Živnostenské podnikání fyzické osoby

Podnikáním se rozumí soustavná činnost, kterou osoba provádí samostatně, pod vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených zákonem o živnostenském podnikání. Podnikatelem může být osoba, která je zapsaná v obchodním rejstříku, dále osoba podnikající na základě živnostenského oprávnění nebo na základě jiného oprávnění podle zvláštních předpisů. Může to být i

osoba, která provozuje zemědělskou výrobu a je zapsána do evidence podle zvláštního předpisu. (Macháček, 2010)

Zákon o živnostenském podnikání vymezuje činnosti, které jsou považovány za živnost a které nikoliv. Za živnost se nepovažuje činnost lékařů, veterinárních lékařů, notářů, advokátů, tlumočnicků, hornická činnost a činnost prováděná hornickým způsobem, provozování televizního vysílání atd. Všechny nepřijatelné živnosti najdeme v § 3.

V případě provozování živnostenské činnosti platí určité podmínky, bez kterých nelze danou živnost uskutečnit. Mezi všeobecné podmínky patří bezúhonnost, způsobilost k právním úkonům a dosažení věku 18 let. Bezúhonnost se prokazuje výpisem z evidence Rejstříku trestů. Dalšími podmínkami jsou podmínky zvláštní. Těmi se rozumí odborná nebo jiná způsobilost, pokud Zákon o živnostenském podnikání nestanoví jinak. Existují skutečnosti, kdy živnostník nemůže provozovat živnost. Pokud byl na majetek fyzické osoby prohlášen konkurz, pokud bylo zrušeno živnostenské oprávnění nebo pokud je majetek v insolvenčním řízení. (Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání)

Živnosti se rozdělují na ohlašující a koncesované. Jak už názvy napovídají, tak živnost ohlašující je možné provozovat na základě ohlášení a koncesovanou na základě koncese.

Další dělení se týká živností ohlašovacích. První jsou živnosti řemeslné. „*Pro provozování je nutné prokázat požadovanou odbornou způsobilost, a to buď výučním listem, maturitním vysvědčením, vysokoškolským diplomem nebo dokladem o uznání odborné kvalifikace.*“ (www.bussinesinfo.cz/cz/rubrika/zivnosti-remeslne/1001899/). Jinou živností je živnost vázaná a volná. Volná živnost je živnost, která sdružuje činnosti, které nevyžadují odbornou způsobilost. Do volné živnosti tedy patří veškeré výrobní činnosti, obchodní činnosti a služby, které nejsou zařazené jako živnosti vázané, živnosti řemeslné ani živnosti koncesované.

K provozování koncesované živnosti je nutné nabytí o právní moci rozhodnutí o udělení koncese. Koncesi si můžeme vysvětlit jako výsadu nebo oprávnění k provozu nějaké činnosti. Koncesovaná živnost je třeba provozování cestovních kanceláří, ostraha majetku nebo provozování pohřebních služeb či kremace.

Živnostenské oprávnění může zaniknout za určitých podmínek. Jednou z nich je smrt podnikatele. V jeho živnosti však mohou pokračovat dědicové. Jiným příkladem je uplynutí doby, na které bylo oprávnění vydáno, výmazem fyzické osoby z obchodního rejstříku a o ukončení může rozhodnout také živnostenský úřad.

7 Výběr variant optimalizace

Každý daňový subjekt se snaží snížit svou daň na co nejmenší možnou výši. Snahou subjektu je najít vhodnou cestu, na které by minimalizoval daňovou povinnost. Existuje několik variant optimalizace. Například je důležité se rozhodnout, kterými odpisy bude podnikatel odepisovat obchodní majetek, zda uplatní výdaje ve své prokazatelné výši nebo využije paušální výdaje, zda je výhodné koupit hmotný majetek pomocí finančního pronájmu a jestli je vůbec vhodné zařadit nakoupený majetek do majetku firmy. Další u z možností je využití zdanění se spolupracující osobou.

7.1 Dlouhodobý majetek

Účetní pojem dlouhodobého majetku zahrnuje:

- dlouhodobý hmotný majetek,
- dlouhodobý nehmotný majetek.

Limit vstupní ceny hmotného majetku si může účetní jednotka stanovit sama. Z hlediska pojmu hmotný majetek je nutno sjednotit podmínky, a tak byla určena cena 40 000 Kč. Budov a staveb se tato hranice netýká. (Vančurová, Láchová, 2010)

Pokud majetek nedosáhne výše vstupní ceny 40 000 Kč, lze hovořit o dlouhodobém drobném majetku.

„Nehmotný majetek jako daňová kategorie byl znovu zaveden od roku 2004.“
(Vančurová, Láchová, 2010, str.96)

Jeho minimální vstupní cena je stanovena na stejném principu jako u hmotného majetku, tentokrát na 60 000 Kč.

7.2 Odepisování obchodního majetku

Odpisem se nazývá částka, jenž vyjadřuje hodnotu opotřebení majetku zahrnutého v obchodním majetku. Pomocí odepisování můžeme rozložit pořizovací částku majetku jako náklad do více období. (<http://cs.wikipedia.org/wiki/Odpis>)

Hmotný a nehmotný majetek může odpisovat pouze vlastník, případně nositel práva užívání. Existuje několik případů, kdy může odpisovat i někdo jiný než vlastník majetku. (Vančurová, Láchová, 2010)

Doba používání konkrétních druhů majetku se výrazně liší. Z tohoto důvodu se majetek zařazuje do odpisových skupin, kterých je celkem šest. Odpisová skupina stanoví minimální dobu odpisování. Některé konkrétní případy uvádí tabulka níže.

Tabulka č. 3: Odpisové skupiny

Odpisová skupina	Příklad	Počet let odepisování
1	kancelářské potřeby a počítače	3
2	osobní automobily, nábytek, přívěsy	5
3	trezory, jeřáby, fóliovníky	10
4	vnější osvětlení budov, koupaliště	20
5	studny, fontány, dálnice, silnice	30
6	muzea, kulturní památky, adm. budovy	50

Vančurová, Láchová (2010) uvádí dvě skupiny odpisů – účetní a daňové. Účetní odpisy slouží k přehledu o skutečném opotřebení majetku, o jejich výši rozhoduje podnik. Daňové odpisy slouží k vypočítání daně z příjmů. (<http://cs.wikipedia.org/wiki/Odpis>)

Jejich hlavní zásadou je, že se odepisují maximálně do výše vstupní ceny. Mohou se počítat jako roční nebo jako měsíční. Daňové odpisy jsou více přizpůsobeny představě státu o rozložení základu daně poplatníka.

U hmotného majetku si může poplatník vybrat jednu ze dvou odpisových metod. Zrychlené odpisování využívá odpisových koeficientů a rovnoměrné odpisování se řídí odpisovými sazbami rozlišenými podle odpisových skupin. (Vančurová, Láchová, 2010) Odpisy se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.

METODA ROVNOMĚRNÉHO ODPISOVÁNÍ

„Při rovnoměrném odpisování se stanoví odpisy hmotného majetku za dané zdaňovací období ve výši jedné setiny součinu jeho vstupní ceny a přiřazené roční odpisové sazby.“ (Macháček, 2010, str. 133)

Výhodou rovnoměrného odpisování je jednoduchost. V prvním roce je odpis počítán z nižší sazby, a proto jeho výše je menší než v následujících letech. V následujících letech jsou odpisy vždy stejné. Zákon o dani z příjmu § 31 uvádí maximální sazby, poplatník si však může zvolit vlastní odpisový plán s nižšími odpisovými sazbami. (Vančurová, Láchová, 2010)

Při tomto odpisování je zákonem dovoleno zvýšení prvního odpisu. Týká se to pouze prvních třech skupin. Zvýšení je o 10 % u hmotného majetku, jehož je poplatník prvním vlastníkem, o 15 % u zařízení pro čištění a úpravu vod, o 20 % u strojů pro zemědělskou a lesní výrobu.

METODA ZRYCHLENÉHO ODPISOVÁNÍ

Zrychlené odpisování se místo odpisových sazeb počítá s odpisovými koeficienty. Nejvyšší daňový odpis je ve druhém roce odpisování, protože v prvním roce je brán ohled na to, že v jeho průběhu byl majetek zařazen do užívání. (Vančurová, Láchová, 2010)

V prvním roce se odpis vypočítá jako podíl vstupní ceny a přiřazeného koeficientu. Stejně jako u rovnoměrného odpisování lze tento odpis zvýšit o 10, 15 nebo 20 %. Pro tento případ nejsou stanoveny koeficienty, ale přičte se k odpisu dané procento ze vstupní ceny. Zákon uvádí i koeficienty pro zvýšenou zůstatkovou cenu, tj. pokud se vlastník rozhodne pro technické zhodnocení. (Macháček, 2010)

7.3 Paušální výdaje

Pro některé fyzické osoby je prokazování výdajů na dosažení, zajištění a udržení příjmů příliš nákladné. Proto je zákonem nabízena možnost uplatnění paušálních výdajů. Výši paušálních výdajů upravuje § 7 odst. 7 DPřij. Tyto výdaje lze uplatnit rovněž u příjmů

z pronájmu dle § 9 odst. 4 DPřij a u příjmů ze zemědělské výroby, kterou neprovozuje podnikatel. (Macháček, 2010)

Pokud se poplatník rozhodne uplatnit paušální výdaje, považuje se, že výdaje obsahují vše, co mohl vynaložit na dosažení příjmů, tedy i odpisy. Paušální výdaje se vždy vztahují na veškeré příjmy v daném dílčím základu daně. (Vančurová, Láchová, 2010)

Následující tabulka přehledně ukazuje výši paušálních výdajů u jednotlivých druhů živností.

Tabulka č. 4: Paušální výdaje u příjmů podle § 7

Druh příjmu	Paušální výdaj
příjmy ze zemědělské výroby	80 %
příjmy z řemeslných živností	80 %
příjmy z ostatních živností	60 %
příjmy z jiného podnikání a z nezávislého povolání	40 %
příjmy z převodu a využití práv	40 %

7.4 Finanční leasing

„Finanční leasing je pronájem věci s následnou koupí. Vlastník majetku pronajímá, tedy poskytuje leasing nájemci. Pronajímatel majetek přenechá do užívání nájemci, který je povinen hradit nájemné formou leasingových splátek. Po skončení nájmu pronajímatel majetek odprodává nájemci, majetková práva přechází z pronajímatele na nájemce. Předmětem leasingu mohou být jen hmotné věci. U nehmotného majetku lze smluvně upravit pouze právo k užívání.“ (<http://www.podnikatel.cz/clanky/kdy-je-financi-leasing-vyhodny/>)

Na začátku pronájmu zaplatí podnikatel první platbu vyšší než další pravidelné nájemné. Další důležitou věcí je, že minimální doba trvání leasingu je stanovena v měsících. Začíná se na 36 měsících a končí na 114 měsících. Doba trvání se nepočítá od podpisu smlouvy, ale až když dojde k předání předmětu. Rozdíl může být i několik měsíců. (Vančurová, Láchová, 2010)

Výhodou pořízení hmotného majetku pomocí finančního leasingu je, že podnikatel nemusí na počátku vynaložit velkou sumu hotovosti a může si rozložit splácení na delší dobu. Důležitou výhodou je daňové uznání nájemného.

7.5 Schéma výpočtu daně z příjmů

Dále uvedená tabulka ukazuje krok po kroku výpočet daňové povinnosti. O některých částech již bylo psáno, některé budou ještě blíže popsány.

Tabulka č. 5: Schéma výpočtu daně z příjmů

Položky daně	Částka
základ daně	582 080 Kč
- § 34	0 Kč
-§ 15	40 000 Kč
upravený základ daně	542 080 Kč
zaokrouhlení	542 000 Kč
daň 15 %	81 300 Kč
- sleva na dani	24 840 Kč
daň po slevě	56 460 Kč
-daňové zvýhodnění	10 680 Kč
konečná daň	45 440 Kč
zaplacené zálohy	0 Kč
vyplacené zálohy	880 Kč
přeplatek/doplatek	46 660 Kč

ZÁKLAD DANĚ

Základem daně z příjmů je součet veškerých příjmů poplatníka. Konkrétní příjmy byly vyjmenovány v jedné z předchozích kapitol.

§ 34 POLOŽKY ODČITATELNÉ OD ZÁKLADU DANĚ

Od základu daně lze odečíst daňovou ztrátu, která vznikla v minulých obdobích. Dále je možné odečíst 100 % výdajů vynaložených na realizaci projektů výzkumu a vývoje.

§ 15 NEZDANITELNÉ ČÁSTI ZÁKLADU DANĚ

V této části lze odečíst hodnotu darů v rozmezí minimálně 1 000 Kč a maximálně 2 % ze základu daně. Jako další se mohou odečíst úroky z úvěru ze stavebního spoření nebo hypotečního úvěru. Od základu daně lze odečíst příspěvky na penzijní připojištění nebo pojistné na životní pojištění. (Zákon č.586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 15)

SLEVA NA DANI

Vypočtená daňová povinnost se snižuje o slevu na dani, do které patří:

- sleva na poplatníka – 24 840 Kč za rok,
- sleva na manžela/ku, pokud jeho/její započitatelné příjmy nepřesahují 68 000 Kč – 24 840 Kč,
- 2 520 Kč, pobírá-li poplatník částečný invalidní důchod,
- 5 040 Kč, pobírá-li poplatník plný invalidní důchod,
- 16 140 Kč pro držitele průkazu ZTP/P,
- sleva pro studenty – 4 020 Kč.

„Nejsou-li podmínky pro uplatnění standardní slevy splněny po celé zdaňovací období, pak se započítá jedna dvanáctina slevy na každý měsíc, ve kterém podmínky pro uplatnění byly splněny k jeho počátku.“ (Vančurová, Láchová, 2010, str. 166)

DAŇOVÉ ZVÝHODNĚNÍ

Slevu na dítě ve výši 11 604 Kč může využít vždy jeden z rodičů, se kterým žije dítě v domácnosti. Za dítě se považuje každá nezletilá osoba a osoba studující do 26 let. Pokud by daň po slevě vyšla v minusu, tak se pro uplatnění daňového zvýhodnění vychází z nuly. (Vančurová, Láchová, 2010)

Jestliže je daňové zvýhodnění vyšší než daňová povinnost, tak se vzniklý rozdíl nazývá daňovým bonusem. Výše bonusu nesmí přesáhnout 52 200 Kč ročně, nárok na něj musí činit alespoň 100 Kč. (Zákon č.586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 35c)

7.6 Výpočet daně z příjmů spoluprací fyzických osob

Hlavním důvodem využití spolupracující osoby je minimalizace daňového zatížení poplatníka v rámci manželů nebo domácnosti. Příjmy a výdaje lze rozdělit pouze na manžela/ku a také na ostatní osoby žijící s poplatníkem v domácnosti. Nelze ovšem příjmy a výdaje rozdělit na děti školou povinné, na manžela/ku, je-li na něj uplatněna sleva. (Macháček, 2010)

Rozdělení příjmů se týká pouze příjmů v § 7 a k nim příslušné výdaje. Výše rozdělovaných příjmů a výdajů se liší pro případ spolupráce s manželem a pro případ spolupráce osob žijících ve společné domácnosti. Když se to týká manžela/ky, je možné rozdělit maximálně 50 % dosažených příjmů a výdajů, nejvýše 540 000 Kč za celé zdaňovací období. V druhém případě je to maximálně 30 % a nejvýše 180 000 Kč za celé zdaňovací období. (Macháček, 2010)

„Při spolupráci osob musí být výše procentního podílu převedených příjmů stejná jako procentní podíl převedených výdajů.“ (Macháček, 2010, str. 41)

8 Firma „Ondřej Veselý, Tyršova 31, 586 01 Jihlava“

(Osobní data jsou změněna.)

Pan Ondřej Veselý začal podnikat 18. března 2006 v oboru „zednictví“. Náplní živnosti jsou práce zednické, obkladačské a betonářské. Jeho služby využívají lidé v Jihlavě a blízkém okolí. Finanční úřad v Jihlavě ho registruje jako plátce daně z příjmů fyzických osob, daně z příjmů ze závislé činnosti, silniční daně a čtvrtletně placené daně z přidané hodnoty.

OSOBNÍ DATA

Datum narození: 15. 6. 1972

Rodné číslo: 720615/5693

Trvalé bydliště: Tyršova 31, 586 01 Jihlava

Stav: ženatý – manželka Renáta Veselá

S manželkou mají jedno dítě. Dcera Romana Veselá se narodila 7. srpna 1997, chodí na gymnázium v Jihlavě.

Manželka Renáta Veselá pracuje na hlavní pracovní poměr jako prodavačka v supermarketu. Její hodinová mzda je 85 Kč, má osmihodinovou směnu, odpracovala všechny pracovní dny, pouze v červenci měla dovolenou 8 dní a v září 5 dní. Penzijní připojištění platí 750 Kč měsíčně u České pojišťovny. Uplatňuje odpočet na dceru.

OSTATNÍ ÚDAJE

Na začátku roku 2005 si sjednal hypoteční úvěr od Komerční banky na pořízení bytu, výše úroků za rok 2010 byla 7 326 Kč. Také se rozhodl darovat jihlavské charitě 13 000 Kč. Měsíčně si platí penzijní připojištění 700 Kč u AXA Banky. Zároveň zaplatil pojistné na životní pojistce 5 698 Kč, potvrzení o zaplacení doložil. Spolu s manželkou Renátou darovali krev, a to dvakrát ročně.

§6

Pan Veselý pracoval z důvodu malého počtu zakázek v lednu, únoru a březnu jako skladník v Automotive Lighting s.r.o. Byl zaměstnán na vedlejší pracovní poměr, na dobu určitou, tedy jen na 3 měsíce, pracoval 4 hodiny denně. V měsíci lednu odpracoval 80 hodin, v únoru 76 hodin a v březnu 84 hodin. Za poslední měsíc dostal navíc osobní příplatek ve výši 12 % k základní mzdě. Hodinová mzda byla 98 Kč. Mzdu dostal hotově.

§7

Obchodní jméno: Ondřej Veselý

Místo podnikání: Tyršova 31, 586 01 Jihlava

IČ: 25636598

DIČ: CZ9869866984

Tel.: 567 452 003

Fax: 567 452 002

Podnikatelský účet má založený u České spořitelny, č. účtu 85-6956898991/0800. Podnikatel si vede daňovou evidenci. Každý měsíc využívá služeb účetní paní Evy Novotné, ta mu posílá faktury na 4 500 Kč. Nedaleko svého bydliště si pronajal garáž, nájemné platí 5 000 Kč každý měsíc. Garáž využívá na jeden z automobilů a částečně jako sklad pro některé potřebné věci.

MAJETEK V PODNIKÁNÍ

- užitkový automobil Peugeot Boxer 2.2 HDi L1 H1, rok výroby 2008, palivo nafta, průměrná spotřeba 10 l/100 km, pořizovací cena k 18. dubnu 2008 byla 299 900 Kč bez DPH, SPZ 2J4 9656, automobil je odepisován zrychleným odpisem,
- mobilní telefon Nokia N73 6 600 Kč,
- stolní počítač Acer 26 800 Kč,
- tiskárna Canon 2 500 Kč, pořízená 2. dubna 2010
- fax Brother 2 000 Kč,
- nářadí vcelku 32 500 Kč,
- stavební míchačka 6 760 Kč, pořízená 25. srpna 2010,

- konstrukce pro lešení 95 000 Kč, pořízená 15. dubna 2007, rovnoměrné odpisy.

LEASING

Podnikatel se rozhodl na podzim roku 2010 pořídit ještě jedno osobní vozidlo. Dne 20. října 2010 koupil Peugeot Partner 1,6 HDI Tepee v hodnotě 335 400 Kč včetně DPH, palivo nafta, průměrná spotřeba 6,5l / 100 km, SPZ 4J1 5482. Neplatil hotově, ale pomocí finančního pronájmu na 4,5 let. První zvýšená splátka byla 98 500 Kč, měsíční splátka je potom 3 890 Kč. Obě částky jsou včetně DPH.

ZAMĚSTNANCI

Externě si platí účetní paní Evu Novotnou. Na hlavní pracovní poměr jako zedník je u něj zaměstnaný pan Luboš Horák, narozený 22. března 1976, bytem Zimní 687, 586 01 Jihlava, ženatý, jedno dítě, daňový odpočet uplatňuje manželka, podepsal prohlášení k dani z příjmů, hrubá měsíční mzda je 18 100 Kč. Dovolenu si čerpal v červenci, a to 12 dní. Jeho mzdu mu pan Veselý vždy 10. den následujícího měsíce posílá na bankovní účet č. 9569268452/0100.

Přes léto zaměstnával synovce Martina Suchého, narozeného 6. dubna 1993, na vedlejší pracovní poměr, hodinový tarif byl 85 Kč. V červenci odpracoval 56 hodin a v srpnu 57 hodin. Mzda mu byla vyplacena hotově.

§9

Pan Veselý je vlastníkem rekreační chaty v Rantířově. V červnu a červenci chatu pronajal, utržil za ní 25 000 Kč, náklady na provoz v tu dobu činily 10 000 Kč. Na začátku listopadu chatu prodal za 550 000 Kč, pořídil ji v roce 2004 za 300 000 Kč, údržba během používání byla 150 000 Kč.

§10

5. září 2010 se mu podařilo vyhrát ve Sportce 25 000 Kč. Protože byl úrodný rok, rozhodl se prodat část svého ovoce ze zahrady u chaty, obdržel příjem 16 000 Kč, prokazatelné výdaje byly 4 000 Kč.

HOSPODÁŘSKÉ OPERACE ZA ROK 2010

Pokladna výdej

- 4.1. pohonné hmoty 3 500 Kč včetně 20 % DPH
- 4.1. výběr pro osobní spotřebu 4 000 Kč
- 5.1. kancelářské potřeby 305 Kč včetně 20 % DPH
- 6.1. roční dálniční známka 1 200 Kč
- 11.1. nájemné za garáž 5 000 Kč
- 11.1. nákup odborných publikací 132 Kč včetně 10 % DPH
- 12.1. vyúčtování mobilního telefonu 2 806 Kč včetně 20 % DPH
- 15.1. platba za spotřebovanou energii 2 800 Kč včetně 20 % DPH
- 18.1. pevná linka, fax, internet 1 128 Kč včetně 20 % DPH
- 19.1. nákup poštovních známek 900 Kč
- 27.1. pohonné hmoty 1 500 Kč včetně 20 % DPH

- 1.2. kancelářské potřeby 286 Kč včetně 20 % DPH
- 2.2. nákup materiálu 2 610 Kč včetně 20 % DPH
- 5.2. občerstvení pro návštěvu 250 Kč včetně 20 % DPH
- 8.2. pohonné hmoty 2 600 Kč včetně 20 % DPH
- 10.2. výběr pro osobní spotřebu 8 000 Kč
- 11.2. nájemné za garáž 5 000 Kč
- 11.2. vyúčtování mobilního telefonu 2 958 Kč včetně 20 % DPH
- 15.2. platba za spotřebovanou energii 2 800 Kč včetně 20 % DPH
- 17.2. pevná linka, fax, internet 1 350 Kč včetně 20 % DPH
- 22.2. parkovací lístky 120 Kč

- 1.3. pohonné hmoty 3 700 Kč včetně 20 % DPH
- 3.3. čisticí přípravky 125 Kč včetně 20 % DPH
- 4.3. nákup poštovních známek 840 Kč
- 5.3. doplatek za minulý rok za energii 1 800 Kč včetně 20 % DPH
- 9.3. výběr pro osobní spotřebu 9 000 Kč
- 10.3. nájemné za garáž 5 000 Kč
- 11.3. vyúčtování mobilního telefonu 3 260 Kč včetně 20 % DPH
- 15.3. platba za spotřebovanou energii 2 800 Kč včetně 20 % DPH
- 16.3. pevná linka, fax, internet 1 245 Kč včetně 20 % DPH

19.3. kancelářské potřeby 302 Kč včetně 20 % DPH
23.3. výběr pro osobní spotřebu 2 000 Kč
25.3. pohonné hmoty 2 500 Kč včetně 20 % DPH
29.3. kancelářské potřeby 52 Kč včetně 20 % DPH

1.4. výběr pro osobní spotřebu 4 000 Kč
2.4. nákup tiskárny Canon 2 500 Kč včetně 20 % DPH
6.4. pohonné hmoty 1 500 Kč včetně 20 % DPH
7.4. kancelářské potřeby 260 Kč včetně 20 % DPH
8.4. nákup materiálu 4 700 Kč včetně 20 % DPH
13.4. nájemné za garáž 5 000 Kč
13.4. vyúčtování mobilního telefonu 2 610 Kč včetně 20 % DPH
14.4. platba za spotřebovanou energii 2 800 Kč včetně 20 % DPH
15.4. pevná linka, fax, internet 1 402 Kč včetně 20 % DPH
19.4. pohonné hmoty 3 000 Kč včetně 20 % DPH
22.4. kancelářské potřeby 120 Kč včetně 20 % DPH
28.4. výběr pro osobní spotřebu 8 000 Kč

3.5. zaplacení povinného ručení Peugeot Boxer 4 900 Kč
3.5. zaplacení havarijního pojištění Peugeot Boxer 5 950 Kč
6.5. výběr pro osobní spotřebu 6 000 Kč
7.5. pohonné hmoty 4 500 Kč včetně 20 % DPH
11.5. kancelářské potřeby 320 Kč včetně 20 % DPH
11.5. nákup poštovních známek 620 Kč
13.5. parkovací lístky 96 Kč
13.5. nájemné za garáž 5 000 Kč
13.5. vyúčtování mobilního telefonu 2 691 Kč včetně 20 % DPH
14.5. platba za spotřebovanou energii 2 800 Kč včetně 20 % DPH
14.5. pevná linka, fax, internet 980 Kč včetně 20 % DPH
19.5. výběr pro osobní spotřebu 3 000 Kč
24.5. pohonné hmoty 1 000 Kč včetně 20 % DPH
26.5. kancelářské potřeby 60 Kč včetně 20 % DPH

1.6. čisticí prostředky 130 Kč včetně 20 % DPH
3.6. občerstvení pro návštěvu 310 Kč včetně 20 % DPH

8.6. oprava stolního počítače Acer 2 000 Kč včetně 20 % DPH
10.6. nájemné za garáž 5 000 Kč
11.6. vyúčtování mobilního telefonu 2 360 Kč včetně 20 % DPH
11.6. pevná linka, fax, internet 1 050 Kč včetně 20 % DPH
14.6. platba za spotřebovanou energii 2 800 Kč včetně 20 % DPH
15.6. kancelářské potřeby 254 Kč včetně 20 % DPH
17.6. výběr pro osobní spotřebu 7 500 Kč
21.6. pohonné hmoty 3 000 Kč včetně 20 % DPH
24.6. dar jihlavské charitě 13 000 Kč
28.6. nákup poštovních známek 400 Kč

1.7. parkovací lístky 84 Kč
2.7. výběr pro osobní spotřebu 4 000 Kč
6.7. kancelářské potřeby 120 Kč včetně 20 % DPH
9.7. nájemné za garáž 5 000 Kč
12.7. vyúčtování mobilního telefonu 3 020 Kč včetně 20 % DPH
12.7. platba za spotřebovanou energii 2 800 Kč včetně 20 % DPH
13.7. pevná linka, fax, internet 890 Kč včetně 20 % DPH
16.7. pohonné hmoty 4 100 Kč včetně 20 % DPH
20.7. výběr pro osobní spotřebu 5 000 Kč
23.7. nákup materiálu 5 250 Kč včetně 20 % DPH
27.7. nákup pracovních monterek pro zaměstnance 958 Kč včetně 20 % DPH

2.8. kancelářské potřeby 152 Kč včetně 20 % DPH
3.8. výběr pro osobní spotřebu 6 000 Kč
4.8. pohonné hmoty 1 500 Kč včetně 20 % DPH
6.8. nákup poštovních známek 550 Kč
10.8. nájemné za garáž 5 000 Kč
10.8. čistá mzda Martin Suchý 4 046 Kč
11.8. platba za spotřebovanou energii 2 800 Kč včetně 20 % DPH
11.8. vyúčtování mobilního telefonu 2 860 Kč včetně 20 % DPH
12.8. pevná linka, fax, internet 920 Kč včetně 20 % DPH
18.8. kancelářské potřeby 101 Kč včetně 20 % DPH
23.8. výběr pro osobní spotřebu 2 000 Kč
25.8. nákup stavební míchačky 6 760 Kč včetně 20 % DPH

- 27.8. pohonné hmoty 2 500 Kč včetně 20 % DPH
- 1.9. parkovací lístky 85 Kč
- 2.9. čisticí prostředky 189 Kč včetně 20 % DPH
- 6.9. výběr pro osobní spotřebu 4 000 Kč
- 7.9. kancelářské potřeby 152 Kč včetně 20 % DPH
- 9.9. nájemné za garáž 5 000 Kč
- 10.9. čistá mzda Martin Suchý 4 119 Kč
- 10.9. platba za spotřebovanou energii 2 800 Kč včetně 20 % DPH
- 13.9. vyúčtování mobilního telefonu 2 260 Kč včetně 20 % DPH
- 13.9. pevná linka, fax, internet 850 Kč včetně 20 % DPH
- 16.9. pohonné hmoty 3 000 Kč včetně 20 % DPH
- 20.9. výběr pro osobní spotřebu 5 000 Kč
- 22.9. nákup materiálu 3 200 Kč včetně 20 % DPH
- 27.9. pořízení ručního nářadí 5 600 Kč včetně 20 % DPH
- 4.10. pohonné hmoty 3 000 Kč včetně 20 % DPH
- 5.10. nákup poštovních známek 350 Kč
- 5.10. kancelářské potřeby 82 Kč včetně 20 % DPH
- 7.10. výběr pro osobní spotřebu 4 000 Kč
- 11.10. nájemné za garáž 5 000 Kč
- 11.10. vyúčtování mobilního telefonu 2 420 Kč včetně 20 % DPH
- 12.10. platba za spotřebovanou energii 2 800 Kč včetně 20 % DPH
- 12.10. pevná linka, fax, internet 960 Kč včetně 20 % DPH
- 15.10. výběr pro osobní spotřebu 2 000 Kč
- 19.10. pohonné hmoty 2 500 Kč včetně 20 % DPH
- 20.10. zvýšená splátka leasingu – Peugeot Partner 98 500 Kč včetně 20 % DPH
- 21.10. měsíční splátka Peugeot Partner 3 890 Kč včetně 20 % DPH
- 22.10. povinné ručení Peugeot Partner 3 500 Kč
- 22.10. havarijní pojištění Peugeot Partner 4 100 Kč
- 1.11. parkovací lístky 95 Kč
- 2.11. občerstvení pro návštěvu 360 Kč včetně 20 % DPH
- 8.11. nájemné za garáž 5 000 Kč
- 9.11. vyúčtování mobilního telefonu 2 963 Kč včetně 20 % DPH

- 11.11. platba za spotřebovanou energii 2 800 Kč včetně 20 % DPH
- 12.11. pevná linka, fax, internet 856 Kč včetně 20 % DPH
- 16.11. výběr pro osobní spotřebu 6 000 Kč
- 19.11. kancelářské potřeby 99 Kč včetně 20 % DPH
- 23.11. pohonné hmoty 4 600 Kč včetně 20 % DPH Peugeot Partner
- 29.11. měsíční splátka Peugeot Partner 3 890 Kč včetně 20 % DPH

- 1.12. kancelářské potřeby 130 Kč včetně 20 % DPH
- 3.12. nákup poštovních známek 260 Kč
- 7.12. nájemné za garáž 5 000 Kč
- 9.12. vyúčtování mobilního telefonu 3 250 Kč včetně 20 % DPH
- 9.12. pevná linka, fax, internet 790 Kč včetně 20 % DPH
- 10.12. platba za spotřebovanou energii 2 800 Kč včetně 20 % DPH
- 13.12. výběr pro osobní spotřebu 11 000 Kč
- 15.12. pohonné hmoty 5 100 Kč včetně 20 % DPH
- 22.12. výběr pro osobní spotřebu 7 000 Kč
- 28.12. měsíční splátka Peugeot Partner 3 890 Kč včetně 20 % DPH

Měsíční výpisy z bankovního účtu

Leden:

- převod peněz do pokladny 49 000 Kč,
- mzda Luboš Horák 14 533 Kč,
- mzda Eva Novotná 4 500 Kč,
- odvod povinného pojištění,
- bankovní poplatky 285 Kč,
- platba DPH za IV. čtvrtletí 2009,
- přijaté úroky 65 Kč.

Únor:

- převod peněz do pokladny 41 000 Kč,
- mzda Luboš Horák 14 533 Kč,
- mzda Eva Novotná 4 500 Kč,
- odvod povinného pojištění,

- bankovní poplatky 251 Kč,
- přijaté úroky 59 Kč.

Březen:

- převod peněz do pokladny 43 000 Kč,
- mzda Luboš Horák 14 533 Kč,
- mzda Eva Novotná 4 500 Kč,
- odvod povinného pojištění,
- bankovní poplatky 291 Kč,
- zaplacená daň z příjmů za rok 2009 21 560 Kč
- přijaté úroky 57 Kč.

Duben:

- převod peněz do pokladny 35 000 Kč,
- mzda Luboš Horák 14 533 Kč,
- mzda Eva Novotná 4 500 Kč,
- odvod povinného pojištění,
- bankovní poplatky 274 Kč,
- záloha na silniční daň 1 900 Kč,
- platba DPH za I. čtvrtletí 2010 56 338 Kč,
- přijaté úroky 62 Kč.

Květen:

- převod peněz do pokladny 40 000 Kč,
- mzda Luboš Horák 14 533 Kč,
- mzda Eva Novotná 4 500 Kč,
- odvod povinného pojištění,
- bankovní poplatky 275 Kč,
- přijaté úroky 55 Kč.

Červen:

- převod peněz do pokladny 39 000 Kč,
- mzda Luboš Horák 14 533 Kč,
- mzda Eva Novotná 4 500 Kč,

- odvod povinného pojištění,
- bankovní poplatky 293 Kč,
- přijaté úroky 67 Kč.

Červenec:

- převod peněz do pokladny 46 000 Kč,
- mzda Luboš Horák 14 533 Kč,
- mzda Eva Novotná 4 500 Kč,
- odvod povinného pojištění,
- bankovní poplatky 268 Kč,
- platba DPH za II. čtvrtletí za 2010 20 208 Kč
- přijaté úroky 54 Kč.

Srpen:

- převod peněz do pokladny 31 000 Kč,
- mzda Luboš Horák 14 646 Kč,
- mzda Eva Novotná 4 500 Kč,
- odvod povinného pojištění,
- bankovní poplatky 276 Kč,
- přijaté úroky 71 Kč.

Září:

- převod peněz do pokladny 37 000 Kč,
- mzda Luboš Horák 14 533 Kč,
- mzda Eva Novotná 4 500 Kč,
- odvod povinného pojištění,
- bankovní poplatky 262 Kč,
- přijaté úroky 59 Kč.

Říjen:

- převod peněz do pokladny 62 000 Kč,
- mzda Luboš Horák 14 533 Kč,
- mzda Eva Novotná 4 500 Kč,
- odvod povinného pojištění,

- bankovní poplatky 245 Kč,
- platba DPH za III. čtvrtletí 2010 37 045 Kč,
- přijaté úroky 45 Kč.

Listopad:

- převod peněz do pokladny 42 000 Kč,
- mzda Luboš Horák 14 533 Kč,
- mzda Eva Novotná 4 500 Kč,
- odvod povinného pojištění,
- bankovní poplatky 271 Kč,
- přijaté úroky 65 Kč.

Prosinec:

- převod peněz do pokladny 47 000 Kč,
- mzda Luboš Horák 14 533 Kč,
- mzda Eva Novotná 4 500 Kč,
- odvod povinného pojištění,
- bankovní poplatky 236 Kč,
- záloha na silniční daň 400 Kč,
- přijaté úroky 61 Kč.

9 Výpočet daňové povinnosti

Z výše uvedených operací a příloh, které jsou přiloženy na konci práce, bude vypočítána daň z příjmů. Nejdříve jednotlivě pro pana Veselého, paní Veselou a poté bude vypočítána daň se spolupracující osobou.

Tabulka č. 6: Přehled příjmů a výdajů

Příjmy		Výdaje	
prodej výrobků a služeb	1 673 380 Kč	nákup materiálu a zboží	800 191 Kč
		mzdy	198 564 Kč
		platby pojistného	72 741 Kč
		provozní režie	218 071 Kč
		odpisy	93 114 Kč
příjmy celkem	1 673 380 Kč	výdaje celkem	1 382 681 Kč
rozdíl příjmů a výdajů	290 699 Kč		

9.1 Výpočet daňové povinnosti za každého zvlášť

V tabulce je vypočítána celková daňová povinnost za domácnost. Do výpočtu jsou zahrnuty operace, které pan Veselý během roku provedl. Je zde započítán jeden zaměstnanec na hlavní pracovní poměr, jeden zaměstnanec na dvouměsíční vedlejší poměr, auto pořízené pomocí finančního leasingu a odepisování hmotného majetku u dvou předmětů.

Tabulka č. 7: Výpočet daňové povinnosti za každého zvlášť

Položky daně	Ondřej Veselý	Renáta Veselá
§ 6	32 842 Kč	232 362 Kč
§ 7	290 699 Kč	0 Kč
§ 8	720 Kč	0 Kč
§ 9	15 000 Kč	0 Kč
§ 10	100 000 Kč	0 Kč
základ daně	439 261 Kč	232 362 Kč
§ 15 dary	17 000 Kč	4 000 Kč
§ 15 penzijní připojištění	3 000 Kč	3 000 Kč
§ 15 úroky z úvěru	7 326 Kč	0 Kč
§ 15 pojistné na živ. Pojištění	5 698 Kč	0 Kč
upravený základ daně	406 237 Kč	225 362 Kč
zaokrouhleno	406 200 Kč	225 300 Kč
daň 15 %	60 930 Kč	33 795 Kč
§ 35ba sleva na poplatníka	24 840 Kč	24 840 Kč
daň po slevě	37 425 Kč	8 955 Kč
§ 35c daňové zvýhodnění	0 Kč	11 604 Kč
konečná daňová povinnost	37 425 Kč	0 Kč
daňový bonus	0 Kč	2 649 Kč
zaplacené zálohy	4 950 Kč	
vyplacené bonusy	0 Kč	1 347 Kč
+ přeplatek/-doplatek	- 32 475 Kč	+ 1 302 Kč

Daňová povinnost v domácnosti činí 34 776 Kč (-2 649 + 37 425).

9.2 Výpočet daňové povinnosti se spolupracující osobou

Pokud by se podnikatel rozhodl pro rozdělení svého základu daně z příjmu z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti, vypadal by výsledek následovně. Na spolupracujícího manžela je možné rozdělit až 50 % dosažených příjmů a výdajů.

Tabulka č. 8: Výpočet daňové povinnosti se spolupracující osobou

Položky daně	Ondřej Veselý	Renáta Veselá
§ 6	32 842 Kč	232 362 Kč
§ 7	145 350 Kč	145 350 Kč
§ 8	720 Kč	0 Kč
§ 9	15 000 Kč	0 Kč
§ 10	100 000 Kč	0 Kč
základ daně	293 912 Kč	377 712 Kč
§ 15 dary	17 000 Kč	4 000 Kč
§ 15 penzijní připojištění	3 000 Kč	3 000 Kč
§ 15 úroky z úvěru	7 326 Kč	0 Kč
§ 15 pojistné na živ. Pojištění	5 698 Kč	0 Kč
upravený základ daně	260 888 Kč	370 712 Kč
zaokrouhleno	260 800 Kč	370 700 Kč
daň 15 %	39 120 Kč	55 605 Kč
§ 35ba sleva na poplatníka	24 840 Kč	24 840 Kč
daň po slevě	14 280 Kč	30 765 Kč
§ 35c daňové zvýhodnění	0 Kč	11 604 Kč
konečná daňová povinnost	14 280 Kč	19 161 Kč
daňový bonus	0 Kč	0 Kč
zaplacené zálohy	4 950 Kč	
vyplacené bonusy	0 Kč	1 347 Kč
+ přeplatek/-doplatek	- 9 330 Kč	- 20 508 Kč

Daňová povinnost v domácnosti činí 33 441 Kč (14 280 + 19 161).

10 Varianty optimalizace

Každý poplatník se snaží svoji daň z příjmů optimalizovat co nejvýhodněji. Pro daného podnikatele to znamená snížení daně z důvodu ušetření peněžních prostředků. Touto optimalizací se samozřejmě myslí vše, co je v souladu se zákony.

Existuje několik variant možné optimalizace daňové povinnosti. Následující výpočty uvedou některé z nich.

10.1 Uplatnění paušálních výdajů

Pokud se pan Veselý rozhodne uplatnit výdaje paušálem, procentní výše v oboru zednictví je 80 %. Podmínkou jsou všechny uhrazené pohledávky a zaplacené závazky za předcházející rok, tedy rok 2009. Pan Veselý všechny závazky zaplatil a jemu taktéž všichni zaplatili.

Tabulka č. 6 ukázala přehled příjmů a výdajů, z těchto příjmů budeme vycházet. Z celkových příjmů vypočítáme 80 % a výsledek nám ukáže, zda se panu Veselému vyplatí tento způsob výpočtu.

Výpočet výdajů: $1\,673\,380 \cdot 0,8 = 1\,338\,704$ Kč

Paušální výdaje vychází téměř o 100 000 Kč menší než výdaje prokazatelné. V tomto směru panu Veselému paušální výdaje nepomohou odvést nižší daň.

10.2 Osobní automobil zaplacený v hotovosti

Další možností optimalizace je pořízení automobilu bez finančního leasingu. Pan Veselý nakoupil osobní automobil Peugeot Partner přes finanční leasing na 4,5 let.

Daňově uznatelným výdajem jsou měsíční splátky 3 890 Kč včetně 20 % DPH a podíl ze zvýšené splátky nájemného ve výši 1 520 Kč za každý měsíc používání. Za tři měsíce používání automobilu si bude moci uznat částku 14 286 Kč.

Při zakoupení automobilu v hotovosti nebo přes bankovní účet budou uznanými výdaji odpisy v hodnotě 83 850 Kč.

Pro pana Veselého v tomto případě bude příznivější koupě automobilu bez finančního leasingu. Sice vynaloží větší obnos finančních prostředků najednou, ale první rok si sníží výdaje při tomto způsobu o 69 564 Kč více, než když zaplatí finančním leasingem.

10.3 Automobil v osobním vlastnictví

Jestliže se pan Veselý rozhodne nepřevést po koupi osobní automobil Peugeot Partner do obchodního majetku, bude muset doložit doklady o nákupu PHM a zjistit průměrnou cenu PHM. Poté vypočítá počet ujetých kilometrů, vynásobí průměrnou spotřebou vozidla a přičte sazbu základní náhrady vynásobenou počtem ujetých kilometrů. Průměrná cena PHM pro rok 2010 je stanovena na 27,20 Kč, sazba základní náhrady je na výši 3,90 Kč. Obě tyto sazby vyhláshuje každoročně Ministerstvo financí České republiky.

$$4\,600/27,20 = 169 \text{ Kč}$$

$$(169/6,5) * 100 = 2\,600 \text{ km}$$

Vozidlo najelo za dobu používání 2 600 km. Pomocí této částky vypočítáme výši cestovného.

$$(3,90 * 2\,600) + ((2\,600 * 27,20 * 6,5)/100) = 14\,737 \text{ Kč}$$

Závěrem můžeme říci, že je pro pana Veselého příznivější, pokud zahrne vozidlo do obchodního majetku. Z důvodu uplatnění částky odpisů, nákupu PHM a výdajů spojených s jeho užíváním. V opačném případě uplatní jen 14 737 Kč jako náhradu cestovného.

10.4 Zaměstnanci a jejich vliv na daňovou povinnost

Pan Veselý zaměstnává jednoho zaměstnance, za kterého odvádí sociální a zdravotní pojištění. Následující způsob výpočtu ukáže, jak by vypadala daň, pokud by se rozhodl zaměstnat dalšího muže a ještě muže, který je zdravotně postižený.

Nový zaměstnanec pobírá hrubou mzdu 20 000 Kč, odvod pojištění zaměstnavatelem je 6 800 Kč, čistá mzda je 15 850 Kč.

Zaměstnání zdravotně postiženého je výhodné v několika směrech. Vytváří se dobrá image firmy, získání motivovaného zaměstnance a uplatnění slevy na dani z příjmů

částku 18 000 Kč. Jeho hrubá mzda u pana Veselého je 12 000 Kč, odvod pojištění zaměstnavatelem je 4 080 Kč, čistá mzda je 10 680 Kč

V dalším výpočtu zohledním další dva zaměstnance, jestliže bude mít o dvě osoby více, může si dovolit ubrat některé faktury od dodavatelů a zároveň přibrat více zakázek.

Tabulka č. 9: Přehled příjmů a výdajů s novými zaměstnanci

Příjmy		Výdaje	
prodej výrobků a služeb	1 931 420 Kč	nákup materiálu a zboží	705 650 Kč
		mzdy	540 324 Kč
		platby pojistného	203 301 Kč
		provozní režie	218 071 Kč
		odpisy	93 114 Kč
příjmy celkem	1 931 420 Kč	výdaje celkem	1 760 460 Kč
rozdíl příjmů a výdajů	170 960 Kč		

Tabulka č. 10: Výpočet daňové povinnosti s novými zaměstnanci

Položky daně	Ondřej Veselý
§ 6	32 842 Kč
§ 7	170 960 Kč
§ 8	720 Kč
§ 9	15 000 Kč
§ 10	100 000 Kč
základ daně	319 522 Kč
§ 15 dary	17 000 Kč
§ 15 penzijní připojištění	3 000 Kč
§ 15 úroky z úvěru	7 326 Kč
§ 15 pojistné na živ. pojištění	5 698 Kč
upravený základ daně	286 498 Kč
zaokrouhleno	286 400 Kč
daň 15 %	42 960 Kč
§ 35 sleva na zdr. postiženého	18 000 Kč
§ 35ba sleva na poplatníka	24 840 Kč
daň po slevě	120 Kč
§ 35c daňové zvýhodnění	0 Kč
konečná daňová povinnost	120 Kč
daňový bonus	0 Kč
zaplacené zálohy	4 950 Kč
vyplacené bonusy	0 Kč
+ přeplatek/-doplatek	+ 4 830 Kč

Daňová povinnost v tomto případě vyjde jako nulová, protože nepřesahuje částku 200 Kč. Podnikateli vznikne přeplatek 4 950 Kč. Pro pana Veselého by tato možnost byla výhodná, proto může přemýšlet o zaměstnání dalších osob.

10.5 Vliv odpisů na daňovou povinnost

Občas je nutné zvýšení základu daně pro uplatnění slev na dani. Z tohoto důvodu nemusí podnikatel daňové odpisy uplatnit. Neuplatnění odpisů je opravdu výjimečné,

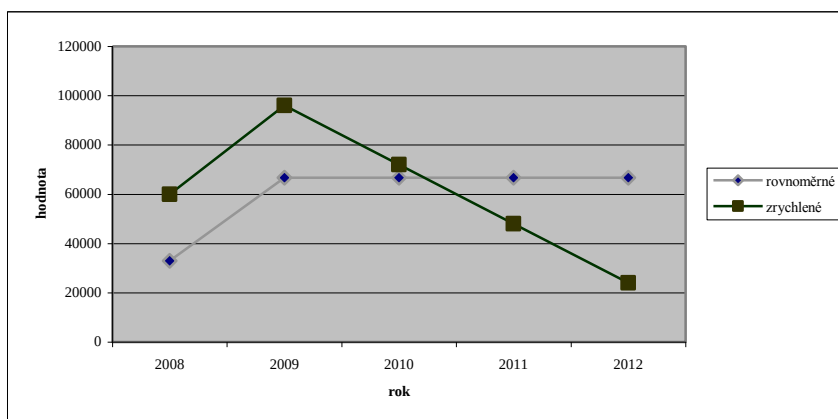
volbou může být i posunutí začátku odepisování na další rok. Zvýšení se ovšem stává pouze ojediněle, a proto se většina poplatníků snaží spíše základ daně snížit. Zde je vhodné například využít zrychlené odpisy nebo tvorbu rezerv.

Na výši základu daně má vliv rozhodnutí, zda použijeme zrychlené nebo rovnoměrné odpisy. Jestliže chceme rozložit odpisy na celou dobu odpisování, použijeme rovnoměrné odpisy. Zrychlené odpisy se nám budou v průběhu odepisování snižovat.

Pan Veselý odepisuje užitkový automobil, konstrukci pro lešení a mohl by i nově koupený osobní automobil, kdyby ho nekoupil pomocí finančního leasingu.

Následující graf nám ukáže průběh rovnoměrných a zrychlených odpisů u užitkového automobilu pořízeného v roce 2008 v hodnotě 299 900 Kč.

Graf č. 1: Porovnání rovnoměrných a zrychlených odpisů

Zdroj: Vlastní vypracování

Nyní vypočítáme daň z příjmu, pokud by osobní automobil nepořídil s finančním leasingem, ale zaplatil ho v hotovosti. Odepisoval by ho zrychlenými odpisy zvýšenými o 10 %. Užitkový automobil by místo zrychlených odpisů odepisoval rovnoměrnými odpisy a konstrukci pro lešení odepíše zrychlenými odpisy.

Tabulka č. 11: Přehled příjmů a výdajů s jinými odpisy

Příjmy		Výdaje	
prodej výrobků a služeb	1 673 380 Kč	nákup materiálu a zboží	800 191 Kč
		mzdy	198 564 Kč
		platby pojistného	72 741 Kč
		provozní režie	203 786 Kč
		odpisy	165 778 Kč
příjmy celkem	1 673 380 Kč	výdaje celkem	1 441 060 Kč
rozdíl příjmů a výdajů	232 320 Kč		

Tabulka č. 12: Výpočet daňové povinnosti s jinými odpisy

Položky daně	Ondřej Veselý
§ 6	32 842 Kč
§ 7	232 320 Kč
§ 8	720 Kč
§ 9	15 000 Kč
§ 10	100 000 Kč
základ daně	380 882 Kč
§ 15 dary	17 000 Kč
§ 15 penzijní připojištění	3 000 Kč
§ 15 úroky z úvěru	7 326 Kč
§ 15 pojistné na živ. pojištění	5 698 Kč
upravený základ daně	347 858 Kč
zaokrouhleno	347 800 Kč
daň 15 %	52 170 Kč
§ 35ba sleva na poplatníka	24 840 Kč
daň po slevě	27 330 Kč
§ 35c daňové zvýhodnění	0 Kč
konečná daňová povinnost	27 330 Kč
daňový bonus	0 Kč
zaplacené zálohy	4 950 Kč
vyplacené bonusy	0 Kč
+ přeplatek/-doplatek	- 22 380 Kč

Daňová povinnost vyšla 27 330 Kč, tedy o 10 000 Kč nižší než při pořízení automobilu s finančním leasingem. Ovšem výhodnější ještě bude použití jeho prvního způsobu odpisování, užitkový automobil odepisovaný zrychleným odpisem a konstrukce pro lešení rovnoměrným odpisem.

11 Doporučená optimalizace

Po předchozích výpočtech a výsledcích daně z příjmů můžeme vybrat vhodnou definitivní variantu optimalizace. Do konečného výpočtu zahrneme druhého zaměstnance, zaměstnance s tělesným postižením, nákup osobního automobilu v hotovosti a odpisy uvedené v zadání.

Tabulka č. 13: Konečný přehled příjmů a výdajů

Příjmy		Výdaje	
prodej výrobků a služeb	1 931 420 Kč	nákup materiálu a zboží	705 650 Kč
		mzdy	540 324 Kč
		platby pojistného	203 301 Kč
		provozní režie	203 786 Kč
		odpisy	176 964 Kč
příjmy celkem	1 931 420 Kč	výdaje celkem	1 830 025 Kč
rozdíl příjmů a výdajů	101 395 Kč		

Tabulka č. 14: Konečný výpočet daňové povinnosti

Položky daně	Ondřej Veselý
§ 6	32 842 Kč
§ 7	101 395 Kč
§ 8	720 Kč
§ 9	15 000 Kč
§ 10	100 000 Kč
základ daně	249 957 Kč
§ 15 dary	17 000 Kč
§ 15 penzijní připojištění	3 000 Kč
§ 15 úroky z úvěru	7 326 Kč
§ 15 pojistné na živ. pojištění	5 698 Kč
upravený základ daně	216 933 Kč
zaokrouhleno	216 900 Kč
daň 15 %	32 535 Kč
§ 35 sleva na zdr. postiženého	18 000 Kč
§ 35ba sleva na poplatníka	24 840 Kč
daň po slevě	- 10 305 Kč
§ 35c daňové zvýhodnění	0 Kč
konečná daňová povinnost	0 Kč
daňový bonus	10 305 Kč
zaplacené zálohy	4 950 Kč
vyplacené bonusy	0 Kč
+ přeplatek/-doplatek	+ 15 255 Kč

V konečné fázi vyšel daňový bonus ve výši 10 305 Kč, po připsání zaplacených záloh vychází přeplatek 15 255 Kč.

Shrnutí

Cílem práce bylo posouzení nejvýhodnější varianty uplatnění příjmů a výdajů fyzické osoby na základě daňové evidence. Vliv odpisů, finančního pronájmu, mezd, sociálního a zdravotního pojištění zaměstnanců a ostatních daňových výdajů na základ daně z příjmů. Srovnání výdajů na dosažení, zajištění a udržení příjmů s výdaji paušálními.

Nejdříve jsem z poskytnutých informací vypočítala daňovou povinnost. Po uplatnění slevy na poplatníka a zaplacených zálohách vyšel doplatek 32 475 Kč, pro paní Veselou vyšel přeplatek 1 302 Kč. Se stejným rozdílem příjmů a výdajů jsem vypočítala daň se spolupracující osobou. Kdy se základ daně podle § 7 rozdělí mezi podnikatele a jeho manželku. V tomto případě by si polepšil pan Veselý, ale jeho manželka by odvedla mnohem větší daň. Za celou domácnost by odvedli o menší částku nižší daň. Velký rozdíl mezi zdaněním za každého zvlášť nebo se spolupracující osobou není. A to z důvodu, že rozdíly mezi jejich základy nejsou tak velké, aby se to manželům vyplatilo. Pokud by ovšem byl podnikatel ve ztrátě nebo manželka neměla žádné zdanitelné příjmy, přínos rozdělení příjmů a výdajů by byl větší.

Co se týče jednotlivých propočtů, konkrétní čísla nám dávají jasně najevo, která varianta je výhodnější. První z nich bylo uplatnění paušálních výdajů. Protože pan Veselý podniká v oboru „zednictví“, může uplatnit výdaje až do výše 80 % z veškerých příjmů. Výpočet nám dal najevo, že pro tuto situaci je možnost optimalizace nevhodná. Paušální výdaje vyšly téměř o 100 000 Kč nižší než výdaje prokazatelné. Další variantou bylo nezařazení koupeného automobilu do obchodního majetku. Pokud máme vozidlo v obchodním majetku, je možné uplatnit daňové odpisy a veškeré výdaje spojené s jeho provozem, kdežto na vozidlo v osobním vlastnictví můžeme uplatnit pouze náhradu cestovného, která je mnohonásobně nižší.

Záleží pouze na podnikateli, kterou metodu odepisování použije u svého majetku. Do dalšího výpočtu bylo zahrnuto pořízení automobilu v hotovosti a vliv odpisů na daňovou povinnost. Metoda odepisování byla jiná než v zadání. Výsledek vedl k jisté optimalizaci. Zjistily jsme sice, že daňová povinnost vyjde díky zaplacení automobilu a uplatnění jeho odpisů nižší, ale pokud odepíše majetek odpisy uvedenými v zadání, jeho daň se ještě sníží.

Pan Veselý přemýšlí o zaměstnání dalších osob. Zjistila jsem budoucí hrubou mzdu, a zároveň vypočítala daň, jestliže by zaměstnal jednu osobu se zdravotním postižením. Na ni by totiž mohl uplatnit slevu 18 000 Kč ročně. Při zaměstnání dvou dalších osob, by mohl odvést více práce a u některých dodavatelů omezit nákupy služeb. Po tomto zohlednění vyjde daň 120 Kč, na zálohách odvedl 4 950 Kč, tudíž vychází přeplatek 4 830 Kč.

Vlastní doporučení

Do závěrečného propočtu jsem uvedla mou vypočítané možnosti najednou. Týká se to zaměstnání nových osob, nákupu osobního automobilu hotově a nezměněných odpisů. Finální daň vyšla jako bonus ve výši 10 305 Kč, při zaplacených zálohách 4 950 Kč dojdeme k přeplatku 15 255 Kč.

Předložená bakalářská práce se týkala optimalizování daně z příjmů u konkrétního podnikatele. S pomocí různých variant jsme daň snížily z částky 37 425 Kč na daňový bonus 10 305 Kč. Jak je vidět, daňové zatížení fyzických osob jde do značné míry snížit pomocí legálních výhod.

Závěr

Bakalářská práce byla zaměřená na optimalizování daně z příjmů fyzické osoby. Mnoho lidí si myslí, že daňová optimalizace je daňový podvod a nechápou, že je to zcela zákonný postup snížení daně z příjmů. Daňová optimalizace je postup hledání možností a používání systému daní. Někteří podnikatelé nevěnují mnoho času tomuto okruhu, a proto nejsou schopni využít veškeré slevy, které se daně týkají.

V teoretické části byly charakterizovány teoretické údaje o daních v České republice, byla podrobněji rozebrána daň z příjmů fyzických osob a poslední kapitolou byly teoreticky popsány možnosti optimalizace. Druhá část práce se věnovala konkrétnímu podnikateli a jeho daňové povinnosti.

Pro své výpočty jsem vybrala jako varianty optimalizace paušální výdaje, nezařazení automobilu do obchodního majetku, použití jiného způsobu odepisování, zaměstnání dalších dvou osob a pořízení automobilu bez finančního leasingu. Nastudování informací v teoretické části mi pomohlo vybrat vhodnou možnost pro vypočítání daňové povinnosti. Výsledný výpočet se ovšem týkal pouze zaměstnání dalších osob a koupě automobilu v hotovosti. Po uplatnění slev se povedlo snížit daň až na daňový bonus ve výši 15 255 Kč.

Pevně věřím, že uvedená bakalářská práce nebyla přínosem jen pro mě, ale i pro daného podnikatele. Ovšem záleží na každém poplatníkovi, jak se vyrovná se svou daňovou povinností.

Seznam použité literatury

AMBROŽ, Jan.: *Daňová přiznání a optimalizace*. Praha: Vladimír Vyskočil – KORŠACH, 2006. ISBN: 80-86296-10-5.

KUBÁTOVÁ, Květa.: *Daňová teorie a politika*. 4. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2006. ISBN: 80-7357-205-2.

KUBÁTOVÁ, Květa.: *Daňová teorie – úvod do problematiky*. 2. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2009. ISBN: 978-80-7357-423-9.

MACHÁČEK, Ivan. : *Daň z příjmů fyzických osob 2010 : praktická pomůcka k daňové optimalizaci*. 1. vyd. Praha: C. H. BECK, 2010. ISBN: 978-80-7400-188-8.

SUCHÁ, Jana. *Daňový paušál ano či ne?*. Beroun: Martin Novotný- NEWSLETTER, 2006. ISBN: 80-7350-038-8.

ŠIROKÝ, Jan, kol. *Daňové teorie s praktickou aplikací*. 2.vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. ISBN: 978-80-7400-005-8.

VALOUCH, Petr. *Optimální zdanění fyzických osob – neplaťte víc, než musíte*. Praha: GRADA Publishing, a. s., 2007. ISBN: 978-80-247-1805-7.

VANČUROVÁ, Alena; LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňový systém ČR 2010*. 10. vyd. Praha: 1. VOX, a. s., 2010. ISBN: 978-80-86324-86-9.

ZICHOVÁ, Jaroslava. *Živnostenské podnikání*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing s. r. o., 2008. ISBN: 978-80-7418-001-9.

Legislativa

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.

Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční.

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání.

Webové stránky

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Odpis>

<http://www.podnikatel.cz/clanky/kdy-je-financni-leasing-vyhodny>

Seznam zkratek

DPřij – daň z příjmů

DPH – daň z přidané hodnoty

ČR – Česká republika

PHM – pohonné hmoty

FO – fyzická osoba

ZTP – osoba zdravotně postižená

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Uložení daně na dokonale konkurenčním trhu 11

Obrázek č. 2: Lafferova křivka 12

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Daně přímé a nepřímé - příklady 16

Tabulka č. 2: Vymezení příjmů vstupujících do základu daně z příjmů FO 20

Tabulka č. 3: Odpisové skupiny 25

Tabulka č. 4: Paušální výdaje u příjmů podle § 7 27

Tabulka č. 5: Schéma výpočtu daně z příjmů 28

Tabulka č. 6: Přehled příjmů a výdajů 42

Tabulka č. 7: Výpočet daňové povinnosti za každého zvlášť 43

Tabulka č. 8: Výpočet daňové povinnosti se spolupracující osobou 44

Tabulka č. 9: Přehled příjmů a výdajů s novými zaměstnanci 47

Tabulka č. 10: Výpočet daňové povinnosti s novými zaměstnanci 48

Tabulka č. 11: Přehled příjmů a výdajů s jinými odpisy 50

Tabulka č. 12: Výpočet daňové povinnosti s jinými odpisy 50

Tabulka č. 13: Konečný přehled příjmů a výdajů 51

Tabulka č. 14: Konečný výpočet daňové povinnosti	52
--	----

Seznam grafů

Graf č. 1: Porovnání rovnoměrných a zrychlených odpisů	49
--	----

Seznam příloh

Příloha č. 1: Potvrzení o zdanitelných příjmech Ondřej Veselý

Příloha č. 2: Daňové přiznání k dani silniční

Příloha č. 3: Daňové přiznání k dani z přidané hodnoty

Příloha č. 4: Daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob

Příloha č. 5: Peněžní deník